

sig. Men under hvilke Forhold vil den begynde at rejse sig? Den vil komme til at rejse sig under Forhold, som i mangt og meget minder om de Forhold, under hvilke Frankrig befandt sig umiddelbart efter 1870—71, og da der her er Tale om en langt kraftigere og langt større Nation end den franske, vil det, som jeg her siger til, maaske ogsaa komme til at virke haardere. Efter den fransk-tyske Krig i 1870—71 skete der det, at Frankrig — ud over de direkte økonomiske Tab under Krigen — maatte aflevere en efter Datidens Forhold umaadelig stor Pengesum til Tyskland. Maalt med det Erstatningsbeløb, der nu er Tale om, var den kun ringe, men efter Datidens Forhold og efter, hvad man hidtil havde set, var det et ganske uhørt økonomisk Offer, der fra Frankrigs Side maatte bringes. Og Resultatet var det, at Priserne i Frankrig kom ned i en saadan Dybde — det franske Folk var et fattigt og forarmet Folk i Slutningen af 70erne og Begyndelsen af 80erne —, at ingen Nation var i Stand til at konkurrere med Frankrig. Saaledes er Tilstanden i Øjeblikket i Tyskland, maaske i endnu stærkere Grad. Se paa Markkursen; den er nede omkring ved 13. Hvilken Nation er i Stand til at konkurrere med et Land, der handler og arbejder saaledes, som Tyskerne er ved at begynde at handle og arbejde? Med en Valutapris af 13 Kr. pr. 100 Rmk. vil Tyskland kunne underbyde os paa alle mulige Omraader. Vor Industri vil komme til at lide derunder og med vor Industri vort Landbrug; det vil sige, at hele Nationen vil komme til at lide derunder, og det er ikke saa helt utænkeligt, at den lave Markkurs — jeg tænker ikke i Øjeblikket paa den Mulighed, at Tyskland gaar bankerot, det er jo ikke udelukket — i Virkeligheden er en Støtte for Tyskland i Konkurrencen, og en tilsvarende lav Kurs kan meget let fremkomme i andre Lande og blive meget generende for os. Altsaa, Situationen er i Virkeligheden den, at vi bliver underbudt. Jeg nævner her særlig Tyskland, men vi kan ogsaa blive underbudt fra andre Lande, og den Konkurrence kan komme og vil utvivlsomt komme til at betyde en økonomisk Depression her i Landet, som vi ikke har set Mage til i lange Tider. Hvor længe kan Tyskland holde ud paa denne Maade? Ja, det ved man jo ikke. Jeg kan meget godt tænke mig, at det kan være i Tysklands Interesse at holde Markkursen nede, paa kunstig Maade endogsaa. Men jeg ved saa meget, at en Nation, der har gennemgaaet en Sultkur

som den, den tyske Nation har gennemgaaet i Løbet af de sidste fem Aar, og baaret de Lidelser, som den har maattet bære under Krigen, trænet, som den er, i Sparsommelighed og Nøjsomhed, vil kunne holde ud saa længe, at den vil kunne knuse os økonomisk — at det kommer til at gaa saa vidt, haaber jeg ikke. Et Folk, der i den Grad er vant til Sparsommelighed, kan taale meget endnu af økonomiske Lidelser, og hvis det finder sin Fordel derved, saa holder det Markkursen nede eller søger paa anden Maade at indrette det saaledes, at det vedblivende kan underbyde os i Konkurrencen, indtil dets Industri paa ny er bygget op.

Jeg kan altsaa meget godt forstaa, at den højtærede Finansminister med Bekymring ser paa den Mulighed, at vort Budget bliver sprængt. Hvad vil dette sige? Det vil utvivlsomt sige det, at Indtægterne svigter, medens vi ikke er i Stand til saa hurtigt, som det var ønskeligt, at faa Udgifterne bragt ned. Jeg forstaa udmærket godt den Tanke, og jeg ser Faren for, at det kan ske. Derimod maa jeg rigtignok tilstaa, at jeg ikke forstaa den modsatte Tankegang, den, som kom frem fra den højtærede Indenrigsminister, da han forleden vendte Sagen om og sagde, at hellere maatte Budgettet sprænges end Nationens Økonomi — eller hvilket Udtryk det nu var, han brugte; der var Tale om Dyrtdisloven. Det forekommer mig, at den højtærede Indenrigsminister i det Øjeblik stillede Sagen fuldstændig paa Hovedet. Er der noget, der kan sprænge Samfundet i den Forstand, som Talen var om, altsaa bringe Arbejdsuroligheder og andre Rystelser, saa er det dette, at vi ikke er i Stand til at holde vort Finansvæsen i Orden. Et ødelagt Finansvæsen vil mere end noget andet fremme den Opløsning, som økonomisk og arbejdsmæssig set er i vort Samfund. Jeg forstaa derfor ikke en saadan Udtalelse som den højtærede Indenrigsministers. Er der noget, der kan hjælpe os til at have Arbejdsro og Arbejdsfred her i Landet, maa det fremfor alt være dette, at vi vedblivende er i Stand til at holde Landets Økonomi, Landets Finansvæsen i Orden, og det er mit Haab, at vi vil kunne gøre det til Trods for, at jeg ser pessimistisk paa det. Jeg vil endnu er Gang, som jeg har gjort før baade her i Salen og udenfor, advare mod den Tro, at den danske Nation er en rig Nation. Vi er det ikke og bliver det ikke i de kommende Tider.